

ІНФОРМАТИЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ВИЩОЇ ШКОЛИ В СИСТЕМІ ВІДКРИТОЇ ОСВІТИ

Вдовичин Т.Я.,
аспірант 1-го року навчання
Яцишин А.В., кандидат педагогічних наук
Інститут інформаційних технологій і засобів навчання
НАПН України, м. Київ,

Система освіти України активно інтегрується в світову спільноту, в ній реалізуються сучасні парадигми, ідеї, підходи, принципи, удосконалюються зміст і методи навчання, концепції, технології, глибоко поширюється інформатизація та комп'ютеризація навчального процесу, посилюються міжнародні зв'язки, активно впроваджуються інновації. Актуальною сьогодні є державна підтримка освітньої галузі при широкому використанні інформаційно-комунікаційних технологій, а також для поступального впровадження інструментів відкритої освіти в навчальний процес. Це впливатиме на відповідність системі освіти вимогам часу, на її ефективність та якість, модернізацію, відповідність міжнародним стандартам.

«Розвиваючись в руслі тенденцій інформатизації, демократизації, глобалізації, сучасна система освіти використовує принцип відкритих інформаційних мереж, модифікуючи відомі форми навчання за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій» [1, с.12]. Дослідник Моїсєєв В. [2, с. 79-80], наголошує, що головними вимогами освіти сьогодення є: гуманізація, безперервність, фундаменталізація, доступність, випереджаючий характер освіти та інформатизація, яка пов'язана з її відкритістю.

Чупахіна Ж. Н. [4] висловлює думку про те, що інформатизація суспільства повинна бути узгоджена з новими формами організації освіти. Однією з таких форм, що відображають наслідки інформатизації, є відкрита освіта.

Яскравим прикладом процесу інформатизації і глобалізації освіти є відкрита освіта як унікальна характеристика випереджаючого розвитку суспільства, на чому акцентує увагу дослідниця Висоцька О. Є. [5]. «Відкрита освіта» є складною соціальною системою, яка визначається гнучкістю,

швидким реагуванням на зміни соціально-економічної ситуації, групових та індивідуальних освітніх потреб. Мета відкритої освіти — це підготовка індивіда до повноцінної та ефективної участі у суспільному житті та професійній діяльності в умовах інформаційного суспільства

О.В. Овчарук [3, с. 2] визначає фактори розвитку систем відкритої освіти, а саме: поява нових можливостей для розвитку змісту освіти та педагогічних технологій; розширення доступу до всіх рівнів освіти, реалізації можливості її одержання для всіх, особливо для тих, хто не може навчатись у ВНЗ за традиційними формами внаслідок браку фінансових або фізичних можливостей, професійної зайнятості, віддаленості від великих міст, тощо; створення умов для реалізації концепції навчання впродовж життя; створення умов для особистісного навчання.

У публікації [6, с. 112] науковець Захарова О. А. стверджує, що важливим принципом відкритої системи є незамкнутість, що визначається наявністю зворотного зв'язку із зовнішнім середовищем. Це є характерним для системи освіти в період розвитку інформаційного суспільства. Інформатизація освіти є одним з важливих компонентів відкритої освіти, що дозволить підняти освітній процес на рівень активної соціальної творчості та розширить можливості людей і сприятиме інтеграції у відкритому соціальному середовищі. З цього слідує висновок про те, що відкриті системи об'єднують в собі все цінне, що створила наука та віддзеркалюють гуманістичну спрямованість освітнього процесу.

Застосування у навчальному процесі та освітньому менеджменті технологій відкритої освіти має позитивний вплив на реформуванні різних сфер освітньої діяльності. Вимоги загального відкритого доступу до освіти, відкритість освітньої системи для діалогу з міжнародним співтовариством і ряд інших чинників заклали фундамент для ідей відкритої освіти. Перед ВНЗ було поставлене головне завдання: створити систему професійної підготовки, що зможе гнучко реагувати на вимоги ринку праці, врахувати прагнення людей до самоосвіти, підвищення кваліфікації чи бажання здобути другу вищу освіту.

Доступ до навчальних матеріалів, візуалізація, освітні контенти, широкий спектр аудіо та відео матеріалів належать до потужного арсеналу інструментів відкритої освіти. Впровадження її елементів є перспективним, ефективним, зручним, якісним, адже сприяє отриманню позитивних результатів за короткий проміжок часу, моделюванню різноманітних ситуацій, доступу до навчальних матеріалів, обмін досвідом та різноманітними матеріалами. Інформатизація освіти є важливим складовим розвитку сучасного суспільства, а створення відкритого навчального середовища та формування його засобів і технологій є першочерговим завданням відкритої освіти.

Список використаних джерел:

1. Колесникова И. А. Открытое образование: перспективы, вызовы, риски / И. А. Колесникова // Высшее образование в России. – 2009. – № 7. – С. 12-23.
2. Моисеев В. Открытое образование: идеология формирования сети / В. Моисеев // Высшее образование в России – 2002. – № 6. – С. 78-83.
3. Овчарук О.В. Концептуальні підходи до застосування технологій відкритої освіти та дистанційного навчання у зарубіжних країнах та їх роль у процесах модернізації освіти [Електронний ресурс] / О.В. Овчарук // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2006. – № 1. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/292/278>.
4. Чупахина Ж. Н. Перспективы формирования открытого образования в России / Ж. Н. Чупахина // Информационные системы и технологии. – 2004. – № 4 (5). – С. 62-65.
5. Висоцька О. Є. Відкрита освіта як чинник випереджаючого розвитку суспільства [Електронний ресурс] / О. Є. Висоцька // Веб-кафедра менеджменту освіти та психології – Режим доступу : http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp7/konf1/Vysocka.pdf. – дата доступу 11.03.13.
6. Захарова О. А. Открытые системы в дистанционном образовании / О. А. Захарова // Мир образования – образование в мире. – 2011. – № 2. – С. 111-116.